

УДК: 378.147:004.9

DOI: 10.24144/2524-0609.2020.46.154-159

Грабовська Тетяна Іванівна

кандидат фізико-математичних наук, доцент
кафедра менеджменту та інноваційного розвитку освіти
Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
м. Ужгород, Україна
tatyana0606@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2006-1690>

Грабовський Олександр Володимирович

кандидат біологічних наук, доцент
кафедра природничо-математичної освіти та інформаційних технологій
Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
м. Ужгород, Україна
grabovskyy73@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5035-5171>

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ ЗАКАРПАТТЯ

Анотація. Дистанційне навчання є сучасним, системоутворюючим видом навчання, який охоплює елементи очного навчання, а також сучасне науково-методичне забезпечення, доступ до якого здійснюється через використання сучасних інформаційних технологій, телекомунікаційних мереж тощо. Метою статті є розкриття особливостей дистанційного навчання у післядипломній педагогічній освіті Закарпаття через застосування навчальних платформ, месенджерів, соціальних мереж тощо. У статті використано такі методи дослідження як аналіз наукової, психолого-педагогічної, навчально-методичної та спеціальної літератури, інформаційних джерел з проблеми дослідження; синтез та узагальнення теоретичних положень, розкритих у науковій та навчально-методичній літературі; узагальнення власного педагогічного досвіду у підвищення кваліфікації педагогів Закарпатської області. Проведено аналіз різних методик і форм сучасного освітнього процесу з використанням інформаційних технологій. Обґрунтовано можливість і ефективність підвищення кваліфікації педагогічних працівників в умовах дистанційного навчання. Доведено актуальність застосування різних методів організації дистанційного навчання в умовах перебудови системи навчання та викладання, надання навчальної інформації та використання доступних і ефективних засобів комунікації.

Ключові слова: дистанційне навчання; післядипломна педагогічна освіта; методи організації дистанційного навчання; інформаційні технології; навчальні платформи.

Вступ. Світовий процес переходу від індустріального до інформаційного суспільства, а також соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні, вимагають суттєвих змін у багатьох сферах діяльності держави. В першу чергу це стосується реформування освіти. Глобальні зміни, які відбуваються в світі призвели до усвідомлення людством того факту, що для будь-якої країни ступінь її економічного і технологічного розвитку, добробут суспільства і добробут громадян пропорційні середньому рівню навичок, знань і кваліфікації її активного населення [1]. Тобто, сучасному суспільству потрібна освіта, спроможна забезпечити зростаючі потреби споживача та виробника матеріальних і духовних благ. Освіта повинна стати не лише інструментом взаємопроникнення знань і технологій в глобальному масштабі, але й капіталу, засобом боротьби за ринок.

Вирішення нових завдань, що постали перед системою освіти в Україні, вимагає вироблення такої організаційної структури системи освіти, яка б забезпечувала перехід від принципу «освіта на все життя» до принципу «освіта впродовж усього життя». Традиційна передача знань та засвоєння досвіду, накопиченого людством, уже не достатні. Важливого значення набуває вміння самостійно здобувати знання, працювати з інформацією, аналізувати її, бачити й розв'язувати проблеми інтелектуального й морального розвитку особистості. Такі можливості дає дистанційна освіта.

Сьогодні в Україні ринок освітніх послуг досить широко пропагує дистанційне навчання. Але для ефективного і якісного його впровадження в освітню

систему потрібні: належний рівень комп'ютеризації закладів освіти, комп'ютерна грамотність педагогічних працівників; наявність Інтернету в населених пунктах та його доступність для педагогів; відсутність стереотипів щодо якості дистанційної форми навчання тощо. Але все ще проблемними залишаються питання теоретико-методичного забезпечення дистанційного навчання, фінансово-економічного підґрунтя його реалізації, уніфікованих програмних ресурсів тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблеми дистанційної освіти знайшло своє відображення у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців.

Проблеми впровадження технологій дистанційного навчання в зарубіжних країнах, зокрема перспективи розвитку дистанційної освіти, досліджували Дж.Андерсон, Ст.Віллер, Т.Едвард, Р.Клінг. Педагогічне й інформаційне забезпечення дистанційного навчання вивчали Н.Львівський, Дж.Мюллер, А.Огур, Дж.О'роурке, Д.Парріш, Р.Філіпс, Н.Хара.

У вітчизняних працях науковців питанням упровадження дистанційної освіти та моделювання навчальних середовищ засобами технологій дистанційного навчання присвячено роботи В.Ю.Бикова, В.В.Олійника, Л.Л.Ляхоцької, К.Р.Колоса, В.М.Кухаренко та ін.

Так, наприклад, Л.Л.Ляхоцька зазначає, що, незважаючи на певні наукові досягнення, проблема дистанційного навчання як педагогічної технології неперервної освіти вивчена недостатньо. Увага приділяється технічним аспектам запровадження техно-

логій дистанційного навчання, а психолого-педагогічні та теоретико-методологічні питання розвитку педагогічної діяльності відсуваються на задній план [2].

К.Р.Колос досліджує основні компоненти методичної системи розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в дистанційній післядипломній освіті; методичні засади розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в післядипломній освіті із застосуванням технологій дистанційного навчання та доцільність використання системи Moodle як засобу розвитку предметних компетентностей учителів інформатики [3].

В.Ю.Биков розглядає електронне дистанційне навчання як різновид дистанційного навчання, за яким учасники і організатори навчального процесу здійснюють переважно індивідуалізовану взаємодію як асинхронно, так і синхронно у часі, переважно і принципово використовуючи електронні транспортні системи доставки засобів навчання та інших інформаційних об'єктів, комп'ютерні мережі Інтранет, медіа-навчальні засоби та інформаційно-комунікаційні технології [4].

Б.І.Шуневицем проведено аналіз стану популяризації дистанційного навчання у вітчизняних закладах освіти. На його думку популяризація нової форми навчання є однією із основних складових в організації системи дистанційного навчання в нашій країні [5].

В.М.Кухаренко описує дистанційне навчання як форму організації і реалізації освітнього процесу, за допомогою якої його учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) здійснюють навчальну взаємодію принципово і переважно екстериторіально (тобто, на відстані, що не дозволяє і не передбачає безпосередню навчальну взаємодію учасників віч-на-віч, і коли у процесі навчання їх особиста присутність у певних навчальних аудиторіях не є обов'язковою) [6].

Аналізуючи праці учених можна стверджувати, що сьогодні здебільшого досліджуються упровадження технологій дистанційного навчання в освітній процес закладів вищої або загальної середньої освіти, окремі методичні аспекти розроблення дистанційних курсів у системі післядипломної педагогічної освіти та програмове забезпечення процесу дистанційного навчання. Незважаючи на значну кількість праць, чимало питань все ще залишаються не вирішеними. Зокрема, потребують досліджень питання вдосконалення професійної та інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, технологій дистанційного навчання тощо.

Метою статті є розкриття особливостей дистанційного навчання у післядипломній педагогічній освіті Закарпаття через застосування навчальних платформ, месенджерів, соціальних мереж тощо.

У статті використано такі **методи дослідження** як аналіз наукової, психолого-педагогічної, навчально-методичної та спеціальної літератури, інформаційних джерел з проблеми дослідження; синтез та узагальнення теоретичних положень, розкритих у науковій та навчально-методичній літературі; узагальнення власного педагогічного досвіду у підвищення кваліфікації педагогів Закарпатської області.

Виклад основного матеріалу. В Україні дистанційна освіта набула особливу актуальність через гостру потребу в масовій підготовці і перепідготовці кадрів, які здатні ефективно працювати в умовах ринкової економіки. Але її розвиток розпочався значно пізніше, ніж у країнах Західної Європи і здійснювався за несприятливих умов. Це, насамперед, пов'язано

з тим, що рівень інформатизації українського суспільства становить не більш як 2-2,5% від рівня країн Заходу. 85% шкіл оснащені комп'ютерною технікою, яка не відповідає сучасним вимогам, відсутні спеціалізовані робочі місця дистанційного навчання [7]. Так, наприклад, у 1997 році в 107 країнах світу діяло близько 1000 навчальних закладів дистанційного типу. Кількість тих, хто здобув вищу освіту в системі дистанційного навчання в 1997 р. становила близько 50 млн. осіб, у 2000 р. – 90 млн. осіб, а за прогнозами у 2023 р. становитиме 120 млн. осіб. У США за програмами дистанційної освіти сьогодні навчається близько 1 млн студентів; 32% американців віддають перевагу Інтернету замість стаціонарного та заочного навчання, а 39% взагалі вважають, що Інтернет зробить аудиторії непотрібними. Дистанційна форма навчання у світі займає третину від загального обсягу професійного навчання [8]. Разом з тим, в Україні, як і у світі в цілому, з кожним роком теж зростає кількість закладів освіти, які використовують дистанційну форму навчання. Для цього активно використовуються неінтерактивні (друковані матеріали, аудіо- та відео-носії), а також засоби комп'ютерного навчання (електронні навчальні посібники, підручники, тренажери, системи тестування) та відео-конференції.

Дистанційне навчання є системоутворюючою прогресивною педагогічною технологією, в структуру якої входять сучасні форми і методи відбору, конструювання і відображення навчального матеріалу; елементи модульного і комп'ютерного навчання, теорії і практики керованої самостійної роботи; застосування у навчанні інформаційних технологій, телекомунікаційних мереж тощо [7].

На фундаментальному рівні дистанційне навчання доцільне тоді, коли викладач і слухач розділені між собою фізичною відстанню, а технологічні засоби (друковані, голосові, відео, інформаційні системи), які на даний час досить часто використовуються як доповнення до прямого спілкування, застосовуються з метою ліквідації прогалів у навчанні. Такі програми дають змогу педагогам підвищити свою кваліфікацію за місцем їх роботи, незважаючи на такі незручності, як недолік часу, відстані або фізична нездатність відвідувати заняття.

Суть дистанційної освіти полягає у всебічному використанні можливостей персональної комп'ютерної техніки і, насамперед, Інтернет-системи.

Дистанційна освіта в Закарпатському інституті післядипломної педагогічної освіти (ЗІППО) почала розвиватися на основі раніше запровадженої очно-заочної форми навчання та запроваджується з метою:

- професійного підвищення кваліфікації педагогів без відриву від основної діяльності;
- індивідуалізувати процес навчання з орієнтацією на можливості та рівень професіоналізму вчителя, умови його педагогічної діяльності;
- зробити процес підвищення кваліфікації більш відкритим, неперервним і гнучким;
- оновлення змісту, форм та методів навчання відповідно до сучасних потреб суспільства в інноваційному розвитку;
- розширення доступу до освітньо-професійних програм;
- індивідуалізації процесу навчання з урахуванням професійних потреб і особливостей слухачів.

Прийом на дистанційну форму навчання в ЗІППО здійснюється згідно з планом-графіком підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Обсяг, структура, якість підготовки слухачів за дистанційною формою відповідають вимогам державного

стандарту освіти. Навчальний процес за дистанційною формою організується згідно з нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, що регламентують дистанційну форму підготовки. Навчання в ЗІППО здійснюється за навчальними планами та складеними на їх основі графіками навчального процесу, які затверджуються в установленому порядку і доводяться до відома слухачів перед початком курсів.

Дистанційне навчання в інституті ґрунтується на таких основних засадах: відкрите навчання, комп'ютерне навчання, активне спілкування між викладачем і слухачем із використанням сучасних засобів телекомунікації. Реалізація принципів відкритого навчання пропонує слухачеві свободу вибору місця, часу та темпу навчання. Слухач, отримавши план навчання, сам за допомогою наставника (керівника курсів) визначає, як саме він буде навчатися.

Організація дистанційного навчання педагогічних працівників в ЗІППО передбачає:

- визначення курсів, за якими буде проводитися дистанційна підготовка;
- розробка навчальних планів для курсів за дистанційною формою навчання;
- формування груп слухачів;
- розсилання друкованих матеріалів за тематикою курсів;
- систематично, за допомогою e-mail, розсилаються навчально-методичні матеріали, які містять посилання на рекомендовану літературу, список теоретичних знань і практичних навичок за відповідною темою, питання для самоперевірки;
- отримання, аналіз і відповіді на запитання слухачів;
- контроль знань слухачів через підсумкове тестування.

Основою дистанційного навчання в ЗІППО є самостійна робота (без відриву від основної роботи) слухачів, якісне навчально-методичне (комплекти методичних та навчальних матеріалів) і консультативне забезпечення при ефективному (опосередкованому та прямому) управлінні процесом навчання з боку наставника (керівника курсів). Під час самостійного опрацювання дистанційного навчального курсу слухачем ефективність навчального процесу суттєво підвищується. Слухач краще запам'ятовує навчальний матеріал, процес навчання прискорюється. Використання мультимедіа як додаткового матеріалу підвищує ефективність навчання.

Велику роль у дистанційному навчанні відіграє онлайн-доступ до навчального матеріалу у вигляді текстів, відео-фрагментів, підсумкових тестів тощо. Тобто, ефективність дистанційного навчання залежить від способів надання навчальних матеріалів, контролю над виконанням навчальної програми, можливостей безперешкодного контакту з викладачем. Використання на курсах підвищення кваліфікації педагогів в ЗІППО платформи дистанційного навчання MOODLE дає змогу все це реалізувати. Ця програма має всі необхідні програмно-технічні та телекомунікаційні засоби, за допомогою яких забезпечується повний функціонал інформаційно-методичного середовища та технологічна організація освітнього процесу.

При дистанційній формі підвищення кваліфікації педагогічних працівників акцент зміщується на самостійну роботу слухача, а роль викладача трансформується в наставника, який організовує самостійне навчання слухачів, удосконалює їх професійний рівень і творчий потенціал. Зв'язок керівника курсів і викладачів із слухачами здійснюється за допомо-

гою таких засобів платформи MOODLE як електронна пошта (обмін повідомленнями), он-лайн та офф-лайн обговорення питань, які виникають у процесі навчання.

Учасниками навчання на дистанційній платформі MOODLE є слухачі курсів підвищення кваліфікації, науково-педагогічні та педагогічні працівники, які своєчасно та якісно керують і забезпечують освітній процес.

Керівники курсів призначаються із числа педагогічних працівників інституту і мають володіти знаннями в галузі інформаційних технологій, зважати на специфіку дистанційної форми навчання та знати психологічні особливості взаємодії зі слухачами.

Важливу роль відіграють також розробники та автори навчально-методичних матеріалів інформаційно-змістовного блоку дистанційних курсів. Учасниками навчання на платформі MOODLE є також системні адміністратори і співробітники інституту, які здійснюють технічний супровід платформи і виконують адміністративні та методичні операції на рівні курсів, груп, окремих слухачів.

Всі учасники дистанційного навчання проходять реєстрацію та мають доступ до платформи за своїм інтерфейсом та чітко визначеними правами. До переліку доступних команд (меню) входять: робота з групами слухачів та слухачами індивідуально, навчально-методичними матеріалами та тестами відповідно до ролі кожного учасника освітнього процесу у навчанні за дистанційною формою.

На платформі MOODLE обов'язково розміщуються:

- інформаційне повідомлення (інструкція), яке передбачає ознайомлення слухачів із можливостями платформи та технічними питаннями щодо її використання у дистанційному навчальному процесі;
- змістова частина курсів підвищення кваліфікації для відповідної категорії слухачів: конспекти лекцій та практичних занять доступні он-лайн режимі (переважно у форматах .pdf або .doc);
- завдання до самостійної роботи переважно у вигляді «відповідь одним файлом», застосування якого забезпечує зберігання виконаних робіт у файловому архіві платформи MOODLE (дає можливість керівнику курсів оцінювати та коментувати роботу слухача курсів);
- підсумкові тести (платформа MOODLE пропонує усі звичні для педагога формати тестових запитань);
- тестування зазвичай має часові обмеження та обмеження у кількості спроб виконання тестів).

Дистанційна платформа MOODLE дає можливість проводити на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників в ЗІППО такі ж види занять як і при очній формі навчання (рис. 1.).

Одним із найкращих способів організації лекційних та практичних занять на курсах підвищення кваліфікації в інституті, ми вважаємо, є проведення відео-конференцій через Zoom. Відео-спілкування можна організувати і за допомогою інших сервісів (наприклад, Skype), однак саме Zoom розрахований на відео-конференції з активною участю всіх, хто залучається до занять. Також саме Zoom вважається найбільш популярним сервісом здійснення дистанційного навчання не лише в Україні, але й світі. Zoom дозволяє негайно або на запланований час створювати відео-конференції, в яких можуть брати участь слухачі. Він забезпечує аудіо- та відео-зв'язок, який є важливим особливо при проведенні практичних занять якщо необхідно перевірити, чи самостійно слухач відповідає на питання. Zoom дозволяє вста-

Рис. 1. Основні види навчальних занять при дистанційному навчанні на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників в ЗППО

новлювати анонімні або відкриті опитування респондентів заздалегідь або під час зустрічі. Цей інструмент є дуже корисним для викладачів, адже дозволяє проводити опитування слухачів, оцінювати якість заняття, перш ніж завершити конференцію. Робота на платформі Zoom дає змогу демонструвати екран викладача, де слухачі можуть користуватись не лише навчально-методичними матеріалами в електронному форматі, але й аудіо- та відео-матеріалами. Через чат можна задавати питання чи писати коментарі під час заняття. Весь сеанс спілкування або його частину можна записати, натиснувши кнопку «Запис». Ще однією цікавою функцією є «Кімнати обговорення», в яких можна проводити обговорення в невеликих групах. Платформа також має «дошку оголошень», де як викладач так і слухачі можуть робити записи, видимі для всієї групи.

Сьогодні ЗППО має досить великі напрацювання у розробці дистанційних курсів. На платформі MOODLE їх розміщено для 50 категорій слухачів. Тільки впродовж 2020 року (з березня по жовтень) в інституті за дистанційною формою навчання підвищили кваліфікацію понад 13000 педагогів. Враховуючи їх відгуки про організацію курсів підвищення кваліфікації в ЗППО, можна стверджувати, що майже всі слухачі високо оцінили можливості дистанційної платформи MOODLE та сервісу Zoom.

Хоча процес навчання відіграє ключову роль при дистанційній освіті, викладачі все ж таки віддають перевагу технології передачі засобів й інформації слухачеві, ніж технології їх одержання з метою контролю знань. Це пояснюється тим, що шлях до успіху в сфері дистанційної освіти – це, у першу чергу, розуміння потреб і можливостей того, хто вчить-

ся, а вже потім – вибір технології доставки інформації. При виборі технології навчання метою викладача є побудова такої структури обміну інформації, при якій будуть задоволені потреби того, кого навчають, відповідно до його можливостей.

Ефективність дистанційного навчання залежить від якості дистанційних курсів, яку повинні забезпечити науково-педагогічні та педагогічні працівники інституту, тобто інформаційного наповнення дистанційних курсів, регулярного їх оновлення, редагування навчально-методичних матеріалів тощо. Кожна програма дистанційного навчання починається з детального планування, яке зосереджено на визначенні завдань навчального курсу й потреб слухача. Фактично, успіх програми дистанційної освіти можливий тільки за рахунок спільних зусиль викладачів і слухачів інституту. Як на етапі проектування курсу, так і в процесі роботи слухачів у дистанційному середовищі пріоритетною є чітка організаційна основа та науково-методичний супровід процесу дистанційного навчання. Розробляючи навчально-методичні матеріали, необхідно зважати на психологічні закономірності сприйняття, пам'яті, мислення, уваги, а також вікові та професійні особливості слухачів. Урахування цих особливостей сприяє підвищенню рівня сприйняття та засвоєння навчального матеріалу слухачами у системі дистанційного навчання.

Аналізуючи результати роботи курсів підвищення кваліфікації в ЗППО за дистанційною формою навчання можна стверджувати, що дистанційна освіта може бути настільки ж ефективною, як і традиційна, якщо використані методи навчання і технології відповідають поставленим перед слухачем завданням. У деяких випадках відсутність постійної

уваги з боку науково-педагогічних та педагогічних працівників інституту приводить до підвищення відповідальності слухача, і дистанційне навчання стає навіть більше ефективним, ніж традиційне.

Висновки. Необхідно наголосити на тому, що використання дистанційної форми навчання у післядипломній педагогічній освіті значно відрізняє її від існуючої за рівнем та якістю навчання, особистісною орієнтованістю, демократичністю, варіативністю, ступенем застосування в навчанні сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж. Дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті виконує роль каталізатора процесу реформування системи освіти і надає їй рис, характеристик та показників відкритої освіти. Результати впровадження дистанційної форми навчання на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників в ЗППО показали, що за рахунок вмотивованої самоосвіти можна отримати результати не гірші, а в деяких випадках і кращі в порівнянні з очною формою навчання. Вчителі, які мають потребу в отриманні нових знань та мають доступ до якісних інформацій-

них ресурсів, можуть навчатися самостійно, навіть якщо виникає необхідність отримання додаткових консультацій. Практика доводить, що в результаті використання дистанційної форми навчання активність педагогічної взаємодії значно підвищується. Отже, дистанційне навчання у післядипломній педагогічній освіті дає змогу ефективно розв'язувати актуальні освітні завдання: навчання впродовж життя, неперервність у навчанні педагогічних кадрів, навчання «без кордонів» та в інтерактивному режимі і є унікальною можливістю для професійного зростання та навчання на відстані.

Питання запровадження технологій дистанційного навчання в систему післядипломної педагогічної освіти є актуальними, дискусійними та потребують подальшого поглибленого вивчення. Подальші дослідження будемо здійснюватися на основі глибокого системного аналізу зарубіжного досвіду використання технологій дистанційного навчання у підвищенні кваліфікації педагогічних працівників, з метою вдосконалення професіоналізму педагогічних кадрів.

Список використаної літератури

1. Триндаде А.Р. Информационные и коммуникационные технологии и развитие человеческих ресурсов. Дистанционное образование. 2000. №2. С.5–9.
2. Ляхощька Л. Дистанційне навчання як педагогічна технологія неперервної освіти. Педагогічні науки: збірник наукових праць Полтавського педагогічного університету. 2014. Випуск 61–62. С.33–39.
3. Колос К.Р. Система MOODLE як засіб розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в умовах дистанційної післядипломної освіти: дис. кан. пед. наук: 13.00.10 «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті». Житомир, 2011. 238 с.
4. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія. К.: Атіка, 2008. 684 с.
5. Шуневич Б.І. Популяризація дистанційного навчання в освітніх закладах України. Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності: збірник наукових праць. 2013. № 7.С. 299–303.
6. Кухаренко В.М. Дистанційне навчання та умови застосування. Харків: НТУ «ХПШ», «Торсінг», 2002. 320 с.
7. Олійник В.В. Організаційно-педагогічні основи дистанційної освіти і навчання: організаційно-педагогічне дослідження. К.: ЦППО, 2001. 47 с.
8. Антропова Т. Дистанционное образование: взвесим «за» и «против». URL: http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/25.pdf (дата звернення: 23.09.2020).

References

1. Tryndade, A.R. (2000). Informatsionnye i kommunikatsionnye tekhnologii v razvytie chelovecheskikh resursov [Information and Communication Technology and Human Resource Development]. *Distance education*, 2, 5–9. [in Russian].
2. Lyakhots'ka, L. (2014). Dystantsiynе navchannya yak pedahohichna tekhnolohiya neperervnoyi osvity [Distance learning as a pedagogical technology of continuing education]. *Pedagogical sciences: a collection of scientific works of Poltava Pedagogical university*, 61–62, 33–39. [in Ukrainian].
3. Kolos, K.R. (2011). Systema MOODLE yak zasib rozvytku predmetnykh kompetentnostey uchyteliv informatyky v umovakh dystantsiynoyi pisliadyplomnoyi osvity [MOODLE system as a means of developing subject competencies of computer science teachers in the conditions of distance postgraduate education] (Unpublished candidate dissertation) I.Franko Zhytomyr Stae University. [in Ukrainian].
4. Bykov, V.Yu. (2008). Modeli orhanizatsiynykh system vidkrytoyi osvity [Models of organizational systems of open education]. Atika. [in Ukrainian].
5. Shunevych, B.I. (2013). Populiaryzatsiya dystantsiynoho navchannya v osvitynikh zakladakh Ukrainy [Popularization of distance learning in educational institutions of Ukraine]. *Bulletin of Lviv State University of Life Safety: a collection of scientific papers*, 7, 299–303. [in Ukrainian].
6. Kukhareno, V.M. (2002). Dystantsiynе navchannya ta umovy zastosuвання [Distance learning and application conditions]. NTU «KhPS», «Torsing». [in Ukrainian].
7. Oliynyk, V.V. (2001). Orhanizatsiyno-pedahohichni osnovy dystantsiynoyi osvity i navchannya [Organizational and pedagogical foundations of distance education and training]. TsIPPO. [in Ukrainian].
8. Antropova, T. (2020). Distantcionnoye obrazovaniye: vzvesim «za» i «protiv» [Distance education: weighing the «pros» and «cons»]. http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/25.pdf [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 14.10.2020 р.

Стаття прийнята до друку 18.10.2020 р.

Grabovska Tetiana

Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor
Department of Management and Innovative Development of Education
Zakarpattia Institute of Postgraduate Pedagogical Education
Uzhhorod, Ukraine

Grabovsky Oleksandr

Candidate of Biological Sciences, Associate Professor
Department of Natural and Mathematical Education and Information Technologies
Zakarpattia Institute of Postgraduate Pedagogical Education
Uzhhorod, Ukraine

PECULIARITIES OF DISTANCE LEARNING IN POSTGRADUATE PEDAGOGICAL EDUCATION OF ZAKARPATTIA

Abstract. Distant learning is a new, progressive, system-forming type of training which includes the elements of full-time training, as well as modern scientific and methodological support, which is assessed through the use of modern information technologies, telecommunication networks etc. Opportunities for distance learning in the field of education have been considered through the prism of postgraduate pedagogical education, where there is a constant need to improve the level of knowledge, skills and abilities. The effectiveness of distance learning depends on the ways of providing educational materials, control over the implementation of the curriculum, the possibility of unimpeded contact with the teacher. In the distance form of professional development of teachers, the emphasis is shifted to the independent work of the student, and the role of the teacher is transformed into a mentor who organizes independent training of students, improves their professional level and creative potential. The purpose of the article is to reveal the features of distance learning in in-service education in Zakarpattia using a wide range of educational platforms, messengers, social networks etc. In the article we used scientific methods of analysis of scientific, psychological, pedagogical, educational, methodological, and special literature, the analysis of information sources on the research problem, synthesis and generalization of theoretical issues which are presented in scientific and educational literature. The analysis of different methods and forms of modern educational process with use of information technologies is carried out. The possibility and efficiency of teachers' professional development in the conditions of distance learning is substantiated. The relevance of the application of various methods of distance learning in terms of changing the system of learning and teaching, providing educational information and the use of available and effective means of communication are proved in the article.

Key words: distance learning; postgraduate pedagogical education; methods of organizing distance learning; Information Technology; training platforms.